

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e285666/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

lægger sig for, at Bestemmelserne deraf kan blive høit forefælt paa de forskellige Steder. Jeg skal isærligt ikke opføre mig ved vidtløftige nærmere at udvise mig derom, da jeg tror, at det er Noget, hvorefter enhver Iherens kan sin Mening, og at altsaa en vidtløftig Udvalning ikke vil føre til Noget.

Ordføreren: Ved Hønen til det almindelige Princip om Stilling, skal jeg indskrænke mig til at minde Forsamlingen om, at Grundlovens § 33 siger, at ethvert Distrikt vælger en blandt dem, der have stillet sig til Valg.

Tfærhøring: Den ærte Ordfører har allerede bemærket til Høret for denne Raade at vælge paa, at den, Gud ske Lov, allerede er anstaaen i Grundloven, saa at den behøve vi ikke videre at forhandle; men bemind om det, man skal gaae for at bringe den til Udprøvelse, den tror jeg vi kunne komme til at forhandle, og der kan jeg ikke negte, at jeg har adskillige Indvendinger at gøre med Valgloven, og Forordninger, for en stor Deel paa mig selv, som den ærte Ordfører har sagt, da ogsaa Bestemmelser af den Art findes i den Lov, ved hvis Behandling jeg ogsaa har været med.

Jeg spidter for Næsten mig selv at angive, at jeg paa et tidligere Staaupunkt har betragtet Sagen paa den samme Maade, jeg nu gjør. § 23 siger: „Ingen kan ved Valg til Riksdagen komme i Betragtning, som ikke selv har stillet sig til at blive valgt af en eller flere af Valgdistriktets Valgere“; dette angiver jeg at forlægge at saae erklæret ved en Paragraf, som skulde lyde saaledes: „Ingen kan komme i Betragtning ved Valg til Riksdagen, som ikke er stillet paa Valg af en af Valgdistriktets Valgere, og som ikke har afgivet eller skaaet Erklæring om, at han indvilliger til at blive valgt paa Valg.“ Jeg mener nemlig, at den, som egentlig skal gjøre sig tilstede, hvorefter Forordningen afgives om, at han vil optræde som Kandidat, det er alle Valgdistriktets selv, men den Raad, der i den Valglovs, hvor han er beskrevet, foreskriver ham, og det er kun for, at Valgloven ikke med Udfærdigelse afgives deres Stæmmer, at Kandidaten skal afgive en Erklæring om, at han vil modtage Valget. — Den næste Forandring gaar ud paa § 24, det vil sige Udvælgelsen § 24, der gjør det til forefælt, at Valgdistriktets medlemmer skal være tilstede ved Valgbehandlingen. Dette anser jeg som ikke for nødvendigt; jeg anser det kun for nødvendigt, at den, som stiller ham, er tilstede, da det er ham, der i Ethvert Interessent har stillet en Kandidat til at stille sig; men om Valgdistriktets vil mere eller ikke, det er Noget, som man kunne gjøre, eftersom han selv siger. Troer han, det er et Middel til at fremme sit Valg, saameget det er bedre; men tror han ikke, at det er nødvendigt, saa er der ingen Grund til at ringe ham. Man skal saaledes som muligt lade Høll komme i Betragtning, men man maa overlade til dem selv at vide, hvad der baaber dem bedst. Derfor hører jeg tænkt mig, at Samlingen skulde lyde saaledes: „Paa selve Valgdagen skal Stilleren være tilstede“; — og jeg er nu gaaen ind paa en Tanke, som jeg ikke tror, at man behøver at behandle sig med her, nemlig Stillerens Høll, og dette her jeg udtrent saaledes: „I Tilfælde af bevilning, af Valgdistriktets anerkendte Høll kan en anden Valger indgive Stillerens Høll.“ — Dette synes mig at være den nærmest naturlige Udvei — „Den Valglovs eller Kandidaten, hvis Stiller udbetaler, bringer sig paa Valg.“ Derudover har jeg troet at give Stilleren den rette Betegnelse, og Kandidaten bliver derved sat i det rigtige Forhold. Et Kandidat kommer selv, naar Stilleren udbetaler, beviser, at Stilleren har opgjort ham som Kandidat, og altsaa er han ikke Kandidat længer. Han skal have en Hæder, der sætter ham ind i den politiske Menighed, og det er kun gjennem ham, at han kan komme ind; han skal være et Slags Responsend for Kandidaten, at denne er saaledes beskaffen, som han, en beskrevet Raad, vil lindre for.

Schad: Jeg anser det for meget uheldigt, at utvære Raad, der have stillet sig et Sted til Valg og ikke der ere blevene valgte, derved skulle være altsed ubetrukkede fra at kunne blive valgte. Dette kunde forebyggedes paa en af 2 Maader, enten saaledes, at Valgloven overalt ikke foresig paa den samme Dag, men paa flere Dage efter hinanden, eller ogsaa derved, at man kunde stille sig i flere Distrikter paa engang. Jeg skal ikke her bestemme mig for noget Endelighedsforslag i nogen ensidig af disse Retninger, men kan foresk-

holde mig at gøre Forslag i en af de anførte Retninger. Jeg tror, at vi ved de fleste Valg havde saamange Exempler paa, at de vigtigste og mest udmerkede Mand ere salene Iherens, at det vil funde være værd at gøre Noget for at lindre sig imod Muligheden af, at mange af de Stæder, som vort Land er i Besiddelse af, og som man neppe kunde vente at saae ind i Riksdagen, skulle altsed ubetrukket.

Ordføreren: Jeg skal ikke indlade mig paa at ydtere det Erfaringsord, som det ærte Raad, der nyd talte, vilde gøre gjældende, men jeg maa i Almindelighed anfæ det for betænkelig, om man vilde fravige de 2 Hovedregler, at Ingen kan stille sig til Valg i mere end eet Valgdistrikt, og at Valgloven til Riksdagen foresig paa den samme Dag. Hvad de andre Forslag angaaer, som ere forebudsede af den ærte 2de langvalgte Riksdagsmand (Tfærhøring), tror jeg, at det er en for elendommeligt eller, om jeg saa maa sige, noget for fundis Udfærdigelse, naar man vil lægge hele Bøgen paa Stilleren. Det kan jo ingenlunde negtes, at naar man med et Sted vil ad Lovens Art indføre i et Land en Valgmaad, der væsentlig baaes efter Valgmaaden i et andet Land, hvor den er udbredt ad Sædvanens Art, vil der let blive noget Betænkelig og noget Kunstigt ved det hele Forslag; men naar man nu saae det opgjort paa en ret god Maade ved en Valglov, tror jeg ikke, at man kan lade Tid efter sig selv paa nogen anden Maade for ad en anden, maaske mere temmelig Vel at naae det samme Raal. Jeg skal forebudsede mig paa Udvælgelsen Bøgen en nærmere Overveelse af det ærte Raades Forslag.

Schad: Jeg skulde dog holde for, at de af den 2de langvalgte Riksdagsmand (Tfærhøring) foreskuede Endelighedsforslag vilde være saue Forordninger, og jeg vil uden Tvivl, naar de frendes, komme dertil.

Bull: Jeg skal blot tillade mig at bemærke, at efter det af den ærte Riksdagsmand for Westhø Amt (Schad) beskuede Forslag vil Folgen kunne blive, at Stilleren skulde sig saue men og treie omkring fra et Distrikt til et andet for at tillype Valg kandidater, og det kunde man dog ikke godt være tjent med.

Frolund: Jeg vil tillade mig at gjøre opmærksom paa en lille Redaktionsforandring, som jeg anser for hensigtsmæssig. Der saae nemlig: „Paa selve Valgdagen skal sauel Kandidaten som de, der anbefale ham, fremstille sig personligt“; skulde det ikke være hensigtsmæssigt, at der skulde saaledes: „i det Mindste en af dem etc.“, for det synes dog uendeligt, at alle Stillerer skulde møde.

Ordføreren: Jeg tror dog, at naar man frer Skarp til, er der ikke nogen Nødvendighed dertil. Reglen er nemlig sat saaledes, at en er tilstrækkelig; men ville flere anbefale ham, skulde de ogsaa paa Valgdagen fremstille sig personligt. Det er maaske en noget sin Høll, men jeg tror dog, at det holder Stil, naar man vil frer paa Paragrafen.

Tfærhøring: Jeg tror rigtigst, at det at sætte „En eller flere“ til er under enhver Omstændighed overflødig, og derfor vil jeg stille et Endelighedsforslag om, at „Fler“ skal gaae ud, dersom ikke hele Paragrafen kan gaae ud; thi det forekommer mig at være klart, at flere kunne stille en Valgkandidat, saa at dette ikke behøver at siges. Lovens siger nemlig kun, at En er nok, at Kandidaten skal stilles af En, men dermed forebyder Lovens ikke, at han kan stilles af flere, af 10,000, af dem alle; det vilde jo endog være det bedste, om alle Valgerne stillede ham, thi saa var hans Valg afgjort dermed. Jeg tror derfor, at „Fler“ uden Skade kunde gaae bort, da Lovens kun siger, at En skal anbefale Kandidaten, men ikke, hvormange der tør være.

Formanden: Resten af jeg harer Mødet, skal jeg tillade mig at bemærke, at der nu er blevet ombeholdt den største Deel af Samtalen betænelingen, forsaavidt angaaer Valgloven til Riksdagen, og jeg skal derfor henstille til Forsamlingen, om vi ikke i det følgende Møde kunne tage denne Deel under Behandling, naar vi have tilendebragt de andre Afgjort, der endnu staa tilbage angaaende Riksdagslovene. Jeg ved ikke, om man vil betragte det som en Afgjort fra Forordningsregulativet, thi i saa Fald maa det sættes under Afstemning og afgjort med 2 Stemmer; men hvis Ingen forlanger det,